

Sysselsättning i jordbruket 2005

JO0401

I denna beskrivning redovisas först allmänna och legala uppgifter om undersökningen samt dess syfte och historik. Därefter redovisas undersökningens innehåll och tillförlitlighet samt hur den genomförs och hur man kan ta del av resultaten. Genom att klicka på en rubrik i innehållsförteckningen kommer man direkt till aktuellt avsnitt.

Innehållsförteckning

Innehållsförteckning	1
A Administrativa och legala uppgifter	2
A.1 Ämnesområde	2
A.2 Statistikområde	2
A.3 SOS-klassificering	2
A.4 Statistikansvarig	2
A.5 Statistikproducent	3
A.6 Uppgiftsskyldighet	3
A.7 Sekretess och regler för behandling av personuppgifter	3
A.8 Gallringsföreskrifter	3
A.9 EU-reglering	3
A.10 Syfte och historik	3
A.11 Statistik användning	3
A.12 Uppläggning och genomförande	4
A.13 Internationell rapportering	4
A.14 Planerade förändringar i kommande undersökningar	4
B Kvalitetsdeklaration	4
B.0 Inledning	4
B.1 Innehåll	4
1.1 Statistiska målstorheter	4
1.1.1 Objekt och population	5
1.1.2 Variabler	5
1.1.3 Statistiska mått	5
1.1.4 Redovisningsgrupper	5
1.1.5 Referenstider	5
1.2 Fullständighet	5
B.2 Tillförlitlighet	6
2.1 Tillförlitlighet totalt	6
2.2 Osäkerhetskällor	6
2.2.1 Urval	6
2.2.2 Ramtäckning	6

2.2.3	Mätning	6
2.2.4	Svartsbortfall	6
2.2.5	Bearbetning	6
2.2.6	Modellantaganden	6
2.3	Redovisning av osäkerhetsmått	8
B.3	<i>Aktualitet</i>	8
3.1	Frekvens	8
3.2	Framställningstid	8
3.3	Punktlighet	8
B.4	<i>Jämförbarhet och sam användbarhet</i>	8
4.1	Jämförbarhet över tiden	8
4.2	Jämförbarhet mellan grupper	8
4.3	Sam användbarhet med annan statistik	8
B.5	<i>Tillgänglighet och förståelighet</i>	8
5.1	Spridningsformer	8
5.2	Presentation	8
5.3	Dokumentation	9
5.4	Tillgång till primärmaterial	9
5.5	Uppl ynningstjänster	9

A Administrativa och legala uppgifter

A.1 Ämnesområde

Jord- och skogsbruk, fiske

A.2 Statistikområde

Sysselsättning i jordbruket

A.3 SOS-klassificering

Tillhör (SOS)

För undersökningar som ingår i Sveriges officiella statistik Sveriges officiella statistik gäller särskilda regler när det gäller kvalitet och tillgänglighet, se http://www.scb.se/templates/Standard_55322.asp

A.4 Statistikansvarig

<i>Myndighet/organisation:</i>	Jordbruksverket
<i>Postadress:</i>	551 82 JÖNKÖPING
<i>Besöksadress:</i>	Vallgatan 8
<i>Kontaktperson:</i>	Ann-Marie Karlsson
<i>Telefon:</i>	036- 15 59 33
<i>Telefax:</i>	036- 34 01 96
<i>E-post:</i>	Ann-marie.Karlsson@sjv.se

A.5 Statistikproducent

<i>Myndighet/organisation:</i>	Jordbruksverket
<i>Postadress:</i>	551 82 JÖNKÖPING
<i>Besöksadress:</i>	Vallgatan 8
<i>Kontaktperson:</i>	Ulf Svensson
<i>Telefon:</i>	036- 15 50 74
<i>Telefax:</i>	036- 34 01 96
<i>E-post:</i>	Ulf.Svensson@sjv.se

A.6 Uppgiftsskyldighet

Uppgiftsskyldighet föreligger enligt lagen om den officiella statistiken (SFS 2001: 99), förordningen om den officiella statistiken (SFS 2001:100) och Jordbruksverkets föreskrifter om statistisk undersökning avseende strukturen i jordbruket (SJVFS 2005:9)

A.7 Sekretess och regler för behandling av personuppgifter

I myndigheternas särskilda verksamhet för framställning av statistik gäller sekretess enligt 9 kap. 4 § sekretesslagen (1980:100). Vid automatiserad behandling av personuppgifter gäller reglerna i personuppgiftslagen (1998:204). På statistikområdet finns dessutom särskilda regler för personuppgiftsbehandling i lagen (2001:99) och förordningen (2001:100) om den officiella statistiken.

A.8 Gallringsföreskrifter

-

A.9 EU-reglering

Denna statistik baseras på en undersökning som regleras genom Rådets förordning (EEG) nr 571/88 av den 19 februari 1988 om uppläggnings- och gemenskapsundersökningar om företagsstrukturen i jordbruket.

A.10 Syfte och historik

Sedan lång tid tillbaka genomförs i Sverige varje år statistiska undersökningar för att redovisa jordbrukets struktur i juni månad. Vissa år består en del av denna redovisning i att statistiskt belysa sysselsättningen i jordbruket. Tidigare har undersökningar om sysselsättningen i jordbruket genomförts enligt EU:s regelverk avseende åren 1995, 1997, 1999 och 2003.

A.11 Statistikanvändning

Denna typ av statistik används av EU-kommissionen som underlag för bedömningar av effekten av den förda jordbrukspolitikerna samt för analyser och utredningar. I Sverige används statistiken bl.a. av branschorganisationer, enskilda företag och Jordbruksverket som underlag för kalkyler, prognoser och utredningar.

A.12 Uppläggning och genomförande

Statistiken baseras på Lantbruksregistret (LBR) 2005 och en postenkätundersökning i juni 2005 till ca 32 000 jordbruksföretag i landet. Postenkätundersökningen var en del i en större strukturundersökning som EUs medlemsländer skulle genomföra 2005.

Rampopulationen för urvalet bestod av 2004 års LBR uppdaterat med information från administrativa register. Datainsamling skedde genom att brukarna svarade på en postenkät antingen genom att fylla i blanketten och återsända den till Jordbruksverket eller genom att fylla i blanketten elektroniskt på Jordbruksverkets webbplats.

A.13 Internationell rapportering

Uppgifter om sysselsättningen i jordbruket rapporteras till EU (Eurostat) i samband med övriga uppgifter som ska rapporteras i strukturundersökningarna enligt Rådets förordning (EEG) 571/88. För svensk del innebar det att uppgifter rapporterades i slutet av juni 2006. Nästa rapporteringstillfälle blir i slutet av juni 2008 avseende statistik för år 2007.

A.14 Planerade förändringar i kommande undersökningar

Det finns inga planer på att ändra undersökningsinnehållet beträffande sysselsättningen inom jordbruket i den kommande undersökningen 2007.

B Kvalitetsdeklaration

B.0 Inledning

Denna statistik redovisar antal sysselsatta inom jordbruket 2005 efter olika indelningar. Statistiken baseras på en postenkätundersökning som genomfördes till följd av krav inom EU på att statistiska strukturundersökningar ska genomföras i medlemsländerna.

B.1 Innehåll

1.1 Statistiska målstorheter

De storheter som uppskattas är

- Antal sysselsatta i jordbruk under perioden juni 2004 - maj 2005.
- Antal årsverken (AWU) i jordbruk under perioden juni 2004 - maj 2005.
- Antal personer med verksamhet utanför jordbruket under perioden juni 2004 - maj 2005.
- Antal företag med annan inkomstbringande verksamhet som har ett direkt samband med jordbruk under perioden juni 2004 - maj 2005.

1.1.1 Objekt och population

Den population, som statistiken ska belysa, utgörs av samtliga jordbruksföretag i landet som i juni 2005

- brukade mer än 2,0 ha åkermark, eller
- innehade stora djurbesättningar – minst 50 kor eller 250 nötkreatur eller 50 suggor eller 250 svin eller 50 tackor eller 1 000 höns (inklusive kycklingar), eller
- innehade minst 2 500 kvadratmeter frilandsareal för trädgårdsproduktion, eller
- innehade minst 200 kvadratmeter växthusyta för trädgårdsproduktion.

Med jordbruksföretag avses en inom jordbruk, husdjursskötsel eller trädgårdsodling bedriven verksamhet under en och samma driftsledning.

Med företagare avses den eller de personer som juridiskt och ekonomiskt svarar för verksamheten på jordbruksföretaget.

1.1.2 Variabler

De variabler som redovisas är:

- antal sysselsatta
- antal årsverken
- antal jordbruksföretag

1.1.3 Statistiska mått

Statistiken utgörs av skattningar av *totaler* såsom antal sysselsatta, antal årsverken och antal jordbruksföretag utifrån ett urval av företag. Detta betyder att totalerna i detta Statistiska meddelande inte stämmer exakt med de totaler som presenteras i t.ex. JO 34 SM 0601, Jordbruksföretag och företagare, som baseras på en totalundersökning. Osäkerheten i skattningarna redovisas i form av medelfel.

1.1.4 Redovisningsgrupper

Antal *sysselsatta* och antal *årsverken* (AWU) inom svenskt jordbruk redovisas efter följande indelningar:

- region (län, produktionsområde, stödområde)
- storleksgrupp åkerareal
- sysselsättningsförhållanden
- kön
- ålder
- arbetstid

Antal jordbruksföretag med annan inkomstbringande verksamhet som har direkt anknytning till jordbruket redovisas efter verksamhet.

1.1.5 Referenstag

Sysselsättningsuppgifterna avser perioden maj 2004 - juni 2005.

1.2. Fullständighet

B.2 Tillförlitlighet

2.1 Tillförlitlighet totalt

I denna statistik förekommer täckningsfel, bortfallsfel, mätfel, bearbetningsfel och modellfel. Av dessa fel torde urvalsfel och till viss del även modell- och mätfel påverka tillförlitligheten i statistiken. Tillförlitligheten redovisas kvantitativt enbart genom precisionen (relativa medelfelet) i skattningarna, som främst avspeglar urvalsfel och effekten av andra slumpmässiga fel, däremot inte minnesfel eller systematiska fel såsom bortfallsfel.

2.2 Osäkerhetskällor

2.2.1 Urval

Undersökningen baseras på ett sannolikhetsurval på ca 32 000 jordbruksföretag från Lantbruksregistret avseende 2004 uppdaterat med information från administrativa register. Populationen har stratifierats efter antal nötkreatur, antal svin, antal får, antal höns (inkl. kycklingar), summa åkermark och geografisk region. Strata för företag med många djur av olika slag, samt företag med stor åkermark har totalundersökts. Urvalets fördelning på övriga strata har gjorts för att minimera variansen. Vid dragning används obundet slumpmässigt urval inom respektive strata (OSU).

2.2.2 Ramtäckning

Undertäckning: I undersökningen 2005 konstaterades en undertäckning i urvalsramen. Urvalsramen i undersökningen baseras på Lantbruksregistret (LBR). LBR baseras i sin tur på enkätundersökningar och information från administrativa register såsom t.e.x. Jordbruksverkets register över arealbaserade stöd (ARARAT).

Företagsbegreppet i LBR och ARARAT skiljer sig åt. Med ett jordbruksföretag i LBR avses en inom jordbruk, skogsbruk, husdjursskötsel eller trädgårdsodling bedriven verksamhet under en och samma driftsledning. Ett företag i LBR kan därför bestå av en eller flera jordbrukare som ansökt om arealbaserade stöd. I samband med EU:s senaste jordbruksreform som genomfördes i Sverige år 2005, ökade antalet ansökningar om arealbaserade stöd kraftigt. En stor del av de nya ansökningarna kom från jordbrukare som tidigare inte ansökt om stöd och därmed inte funnits med i registret över de arealbaserade stöden. En stor del av dessa jordbrukare kunde inte heller hänföras till ett befintligt företag i LBR. Dessa jordbrukare skulle kunna vara

- markägare som p.g.a. jordbruksreformen beslutat att själva bruka marken istället för att arrendera ut den till en annan brukare,

- jordbrukare/företag som tidigare funnits i LBR men som tagits bort från registret, vilket kan vara fallet om jordbruksföretaget lämnat felaktig information gällande registervariabler i LBR eller om de inte svarat på enkätundersökningarna under flera år, eller

- jordbrukare/företag som aldrig tidigare funnits med i LBR.

I de fall en jordbrukare som ansökt om arealbaserat stöd inte kan hänföras till ett befintligt företag i LBR skapas ett nytt företag i LBR. Det ökade antalet ansökningar om arealbaserade stöd 2005 ledde därför till ett ökat antal företag i LBR 2005, ca 12 % fler än 2003, såväl som ett ökat antal sysselsatta i jordbruket. De nya företagen fick inte någon enkät att fylla i utan hanterades genom efterstratifiering och imputeringar. Eftersom de nya företagen är många, och i vissa avseenden skiljer sig från populationen i urvalsramen, förekommer därför fel i skattningarna som ytterst beror på *undertäckning* i ramen.

Övertäckning: Problem med övertäckning bedöms vara små.

2.2.3 Mätning

Via enkäten inhämtas uppgifter om antal sysselsatta inom svenskt jordbruk fördelat på brukare, makar/sambor, övriga familjemedlemmar, andra stadigvarande sysselsatta samt tillfälligt sysselsatta. Mätfel förekommer i den grad uppgifterna i enkätundersökningens svarsblanketter är felaktiga. En typ av mätfel utgörs av minnesfel. Riskerna finns att den som svarar på blanketten glömmer att redovisa alla anställda eller redovisar för många anställda eller lämnar felaktiga timuppgifter. En annan typ av mätfel utgörs av specifikationsfel. För uppgiftslämnaren kan det vara svårt att exakt dra gränsen mellan stadigvarande och tillfällig sysselsättning eller mellan sysselsättning i jordbruket och i närliggande verksamhet, t.ex. i skogsbruket.

2.2.4 Svartsbortfall

Svartsbortfallet i enkätundersökningen var ca 5 %. Andelen företag som inte svarade på någon fråga angående sysselsättning var betydligt större. Utöver detta tillkommer bortfall som härrör från att respondenten inte svarat på alla frågor avseende sysselsättning.

Om uppgifter saknades i hela sysselsättningsavsnittet i enkäten imputerades hela avsnittet med hjälp av uppgifter från ett liknande företag. Om uppgifter för enskilda variabler saknades, t.ex. antal arbetstimmar för en eller flera personer på ett företag, användes företagets totala standardarbetstimmar för att uppskatta och fördela arbetstiden på de personer där uppgifter saknades.

När uppgifter saknades om eventuell sysselsättning utanför jordbruket imputerades dessa, i de fall det var möjligt, med hjälp av uppgifter från inkomst och taxeringsregistret.

2.2.5 Bearbetning

Fel från bearbetningsprocessen har upptäckts (främst fel från skanning) och åtgärdats. Kvarstående fel från bearbetningsprocessen bedöms inte påverka resultaten i stort även om felaktiga uppgifter kan finnas för enskilda företag.

2.2.6 Modellantaganden

I de fall det förekommit svartsbortfall avseende sysselsättning, har inför den statistiska bearbetningen uppskattningar gjorts av de uppgifter som saknats. Dessa har baserats på uppgifter från liknande jordbruksföretag som lämnat

uppgifter. Modellfel förekommer i den mån dessa uppskattningar har baserats på felaktiga antaganden.

2.3 Redovisning av osäkerhetsmått

Som mått på precisionen i skattningarna anges det relativa medelfelet i procent. Detta beräknas som kvoten av det uppskattade medelfelet i skattningen och den beräknade totalen. Medelfelet avspeglar främst urvalsfel och effekter av andra slumpmässiga fel, däremot inte systematiska fel såsom bortfallsfel eller mätfel. Med hjälp av medelfelet kan exempelvis konfidensintervall beräknas på följande sätt. För en skattning av antalet sysselsatta på 173 884 och ett medelfel på 0,6 procent kan man med liten felrisk (5 procent) säga att intervallet $173\,884 \pm 2 * 0,6 \% * 173\,884$ (dvs. $173\,884 \pm 2\,087$) omfattar det verkliga antalet sysselsatta.

B.3 Aktualitet

3.1 Frekvens

Undersökningar om antal sysselsatta kommer närmast att göras år 2007.

3.2 Framställningstid

15 månader

3.3 Punktlighet

Publiceringen av detta Statistiska meddelande var planerad till den 31 augusti 2006. Publiceringen försenades dock två veckor.

B.4 Jämförbarhet och sam användbarhet

4.1 Jämförbarhet över tiden

Ökningen av antalet företag och antalet sysselsatta i jordbruket 2005 jämfört med tidigare år bör tolkas med försiktighet. Ökningen innebär inte att den faktiska strukturen och sysselsättningen i jordbruket förändrats på motsvarande sätt (se avsnitt 2.2.2).

4.2 Jämförbarhet mellan grupper

Jämförbarheten torde vara god med motsvarande statistik från övriga EU-länder

4.3 Sam användbarhet med annan statistik

-

B.5 Tillgänglighet och förståelighet

5.1 Spridningsformer

Statistiken presenteras i Statistiska meddelanden JO 30 SM 0601 på Jordbruksverkets webbplats www.sjv.se under avdelningen Statistik samt på SCB:s webbplats www.scb.se. Vissa sammanställningar publiceras även i Jordbruksstatistisk årsbok.

5.2 Presentation

Presentation sker i tabeller, diagram och textkommentarer.

5.3 Dokumentation

Denna produktbeskrivning utgör dokumentation över undersökningen.

5.4 Tillgång till primärmaterial

SCB kan på beställning utföra specialbearbetningar av materialet.

5.5 Upplysningstjänster

Frågor om undersökningen besvaras av Ulf Svensson på Jordbruksverket, telefon 036-15 50 74. Frågor kan även sändas till statistik@sjv.se.